Ч. 39 (14.287). Львів, пятниця 21. лютого 1936. Pocztowa opłata opłacona ryczałtem. Рік LVII.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ: Львів, Ринок ч. 10, II. пов.
Конто почт. щадн. 504-060. 143.322.
Адреса для телеграм: „Діло" Львів
Головний Редактор приймає від 11—12 год. передполуднем.
Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ:
Місячно 5·00 зол.
Чвертьрічно 15·00 „
Піврічно 30·00 „
Річно 60·00 „
ЗА ГРАНИЦЕЮ:
В Америці 1 долар, Франції, Голяндії, Бельгії 20 фр. фр., Чехословаччині 30 ч. к. — в усіх прочих краях по 7·50 зол.

Телеф. Редакції: 229-41.
„ Друкарні: 229-26.
В СПРАВІ ОГОЛОШЕНЬ ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІСТРАЦІЇ.
ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА 20 сот.

Виселили понад 50 політичних еміґрантів до Галичини.

Заходом провідників наших організацій у Празі та в Ужгороді і вислідок інтервенції пп. А. Гальки та ін. у міністерстві внутрішніх справ у Празі чехословацька влада **припинила виселювати наших політичних еміґрантів родом з Галичини**. Наші організації переслали з цього приводу спеціяльний меморіял до чехословацького уряду та міродатних чинників і є надія, що цю справу вдасться полагодити корисно для нашої еміграції. Всежтаки дотепер виселила чехословацька влада з Закарпаття коло 50 українців, політичних еміґрантів з Галичини, багатьох навіть з родинами.

Віденський журнал про брак українських авдицій у львівському радіо.

В найновішому числі віденського тижневика „Радіо-Вохе" (8) зустрічаємо довшу нотатку про польське радіо й українські домагання. Це відгомін промов у соймі і статтей в українській пресі, зокрема в „Ділі", на цю тему. „Радіо-Вохе" кінчить ось-так: „В той спосіб (ан. нехтуючи українські домагання) підтримує польське радіо комуністичну пропаґанду, бо кожний вкінці має право до радіопередач у рідній мові, особливо коли платить за це гроші.

Лівий уряд в Еспанії.

АЗАНА ПРЕМІЄРОМ.

МАДРИД, 20. 2. ПАТ. Уряд Валлядареса уступив тому, що не чувся на силах удержати лад і не бачив за собою достаточної моральної підтримки мас. Президент Заморра найшовся у важкому положенні, тому що в обох політичних таборах є протиреспубліканські елементи (монархісти у правиці, комуністи у людовому фронті); врешті поручив місію творити новий уряд провідникові республіканської лівиці Азані. Азана дав 9 портфелів членам своєї партії, 3 — республіканській унії, 1 — фахівцеві. Ще до цього часу годі точно обчислити скількість мандатів, що припали парляментарній більшості.

Людовий фронт зорганізував у Валенсії велику манифестацію на честь нового уряду; похід представляв похорон провідників правиці.

АМНЕСТІЯ.

МАДРИД, 20. 2. ПАТ. Ґенеральний прокуратор наказав негайно випустити на волю всіх увязнених під замітом політичних проступків.

БУНТИ ВЯЗНІВ.

МАДРИД, 20. 2. ПАТ. При здавлюванні бунту у Сантандер убили 3 особи, чимало ранили. Без ужиття зброї присмирили бунт у вязниці в Більбао, де вязні підпалили стільці та причі і побили пожежних сторожів. — На зазив робітничих партій перервали страйк у Сараґоссі; у місті панує супокій.

Протижидівський характер параґвайської революції.

ПОЛКОВНИК ФРАНКО — ПРЕЗИДЕНТОМ.

АСУНСЮН, 20. 2. ПАТ. Полк. Франко приїхав літаком; населення повитало його оваційно. Негайно відбув він нараду з провідником повстанців полк. Смітом, після чого обняв становище тимчасового президента держави та голови провізоричного уряду. — Ще до його приїзду революційна юнта оголосила манифест, зложений з 36 точок. Як причину повстання подають у ньому становище давнього уряду до чужинців, зокрема до жидів. Коли нарід — мовляв — боровся на болівійському фронті, жиди кинулись експльоатувати країну, висисали з неї соки лихвою та паскарством. Уряд був знаряддям у їхніх руках і не рахувався з інтересами народу, війська та студіюючої молоді. — Революційна юнта завізвала купців, промисловців та урядовців почати працю. Товариство колишніх вояків берегтиме ладу.

Висліди морської розбройної конференції.

ЛЬОНДОН, 20. 2. ПАТ. На морській розбройній конференції дійшло до порозуміння у всіх спірних технічних питаннях, — нічого не перешкоджує підписати договір. Злучені Держави, Англія, Франція та Італія устійнили максимальний тонаж і калібер гармат для кружляків, контрторпедовців та підводних суден. Нерозвязане залишиться лише питання панцирників та участь Німеччини.

ТИМЧАСОМ ЗЛУЧЕНІ ДЕРЖАВИ…

ВАШИНҐТОН, 20. 2. ПАТ. Предсідник морської комісії парляменту пояснив учора 10-літній плян розбудови маринарки, що обнимає 54 нових морських одиниць, поемности 22.000 тон, коштом 175,000.000 долярів. М. ін. передбачують будову 4 летунських маток, шпитального корабля, 15 закладачів мін та багатьох канонірок і гольовників.

Британська фльота приготована на летунські атаки.

ЛЬОНДОН, 20. 2. ПАТ. У відповідь на інтерпеляцію в палаті громад заявив парляментарний секретар адміралції льорд Стенлі, що британські кораблі, які находяться під цю пору в Олександрії, Гайфі та Адені, мають змогу боронитися проти летунських атак.

ЩОБ ЗАПОБІГТИ САБОТАЖАМ.

ЛЬОНДОН, 20. 2. ПАТ. У тій самій дискусії згадав льорд Стенлі про зарядження у всіх морських базах з метою забезпечитися перед можливими дальшими саботажами.

Венізельос уступає.

АТЕНИ, 20. 2. ПАТ. Венізельос заявив у листі до одного зі своїх приятелів, що уступає з політичного життя, бо в останніх виборах переконався, що половина населення Греції є проти нього.

СТРАЙК У ГРЕЦІЇ ПОШИРЮЄТЬСЯ.

АТЕНИ, 20. 2. ПАТ. Страйк шоферів таксівок та автобусів перекинувся і на трамваєвих робітників.

СКАСУВАТИ ЗАКОН СТ. ҐРАБСЬКОГО!

З приводу акції Української Парляментарної Репрезентації в справі новелізації шкільного утраквізаційного закону.

Львів, 20. лютого 1936.

Українська Парляментарна Репрезентація зголошує у соймі законопроєкт про зміну закону Ст. Ґрабського про утраквізм. Історія того закону, фальшива його вивіска та сутній зміст і жахливі наслідки — всім нам відомі. Досить пригадати, що арґументовано той закон мотивами лібералізму та переведено його під гаслом „співжиття" на площині „рівний з рівним". На той гачок дав себе взяти й Ст. Туґут, який положив свій підпис під законом, що його потім соромився. Бо і є чого соромитись: благородну ідею взаємної осиміляції сусідських культур, ідею виховання дітвори у пошані не тільки для рідної, але й сусідської культури, ту ідею використано для механічного знищення поверх 2000 українських народніх шкіл, для польонізації майже всього народнього шкільництва.

Інтенцією проф. Ст. Ґрабського, як тодішнього міністра освіти, було те, щоб українська дітвора пізнала у школі виключно тільки польську культуру, щоб виховати її у польському дусі та вирвати зпід впливу української атмосфери рідної хати, рідного оточення, рідної культури. „Ліберальний" закон про утраквізм у шкільній освіті став засобом найяскравішої національної асиміляції. Наприкінці, у найкращому разі тільки доривочно українська дітвора могла зазнайомитись з фраґментами рідної культури, при чому завданням школи лишалось витворити у дітвори враження, що польська культура вища від української. Така була ціль і тайний зміст того закону.

Проф. Ст. Ґрабський хвалився нераз, що вірить у велику асиміляційну силу польської культури. Але не була ця віра занадто велика, коли він дбайливо уникав свобідної ривалізації цих обох культур — польської та української, — виганяючи цю останню зі шкільництва на українських теренах та відмовляючи їй просто права громадянства. Очевидно, асиміляційну акцію школи повинні були продовжувати поза школою всі урядові та громадянські чинники на всіх ділянках життя, щоб витворити тягу до „панської" культури й відворот від „мужицької". Не підлягає найменшому сумнівові, що в основі закону Ст. Ґрабського лежить віра в те, що вдасться сполонізувати українські селянські й робітничі маси, як це вдалося колись з українською шляхтою: не дармо п. Ст. Ґрабський хвалився, що за 25 літ не буде в Галичині українців!

Очевидно, проф. Ст. Ґрабський добре розумів, що така акція, яка йде цілковито впоперек іменно тим, що діється на національному відтинку у цілому світі, вимагає заанґажування цілого польського громадянства разом із цілим державним апаратом, бо лише тоді можнаб рахувати на більший чи менший успіх, хоч і проблематичний.

Звідси бере початок друга риса закону проф. Грабського, — та, що цей закон викликує постійну боротьбу між усім польським та українським громадянством і що ту боротьбу накидує не то проблема освіти, а сам державний закон і сама державна школа. Ця боротьба не є ніякою культурною ривалізацією або навіть боротьбою за школу, рівну для кожної сторони. Адже закон Грабського в ніякому разі не може стати хоч би найменшою перешкодою для того, щоб для польської дітвори повстала чисто польська школа, як це врешті бачимо в дійсности. Закон Грабського ставить перед польським громадянством одиноку ціль: *не допустити, щоб денебудь могла повстати школа з українською мовою для української дітвори.* І тому закон каже: хай буде у школі хоч би кількасот української дітвори, досить, щоб знайшлось 20 нікому невідомих підписів під декларацією за польською школою — і школа стає формально утраквістичною, фактично польською.

Щоб ще більше заохотити польське громадянство до боротьби проти української школи, закон надзвичайно облекшує йому те завдання — двома способами: 1) закон установляє для польської сторони речинець для внесення декляраций значно пізніший від того, коли мають внести деклярації українці; цим він дає змогу польській стороні відразу зорієнтуватись, де треба піти на бій з українцями. 2) Ще важніша друга постанова закону, яка вимагає, щоб підписи українських батьків на деклярациях за українською мовою були офіціяльно посвідчені, тоді, коли підписи за польською школою такого ствердження не потребують. Що більше: цих підписів за польською школою ніколи не можна перевірити, бо має назавжди залишитися урядовою тайною, (!) скільки та чиї підписи фігурують на деклярациях за польською школою. У цей спосіб на поміч польському громадянству в його боротьбі проти української школи для української дітвори приходить не тільки уряд, але й „урядова тайна"! Цього нема ніде, у ніякій іншій ділянці, нема теж аналогії у цілому світі! І це тим безмірно болючіше, що такий нечуваний винятковий припис вимірений проти найслушнішого права нації — на школу у рідній мові. Дволичність і ворожість закону проф. Ст. Грабського у тому, що справа здобуття української школи переноситься в площину боротьби, і рівночасно створюються такі умовини для українців у цій боротьбі, що вона для них стає майже неможлива і зовсім безвихідна. Не менш страшне те, що ніде ніякий закон не ставить влади у таку надзвичайно фальшиву, явно сторонничу позицію супроти одної пятої частини всього населення держави, як саме це робить закон Грабського.

Що коли ухвалювали закон Ст. Грабського, тому 12 літ, сенатор Кржижановський із жахом відмітив сам факт боротьби за українську школу між польським та українським громадянством. Пізніше міністер освіти Червінський подбав про те, щоб усунути цей мент боротьби за українську школу, в яку ендеція втягнула все польське та українське громадянство. Але зробив це в той спосіб, що взагалі для українського громадянства стала неможлива будьяка легальна акція за здобуття рідної школи. Навіть вносити просьби за рідною школою не можуть українці, бо новеля міністра Червінського постановляє, що деклярацію за рідною школою можна вносити лише що 7 літ. Знову винятковий припис, що ніде на світі не має собі подібного.

Закон Ст. Грабського про т. зв. утраквізм у шкільництві треба скасувати, бо цього одинаково вимагає і польська державна рація і український національний інтерес. Це слід підчеркнути саме тепер, коли на політичному відтинку видно далекосяглі спроби довести до якоїсь нормалізації польсько-українських відносин. Чейже закон Грабського є найбільшою колодою на дорозі до цього порозуміння! Можна сподіватись, що тепер і урядові чинники не будуть боронити найгіршого залишку передтравневих часів у меншиновому законодавстві. Адже не можна знайти кращої характеристики закону Ст. Грабського від тієї, що міститься у словах п. М. Косцялковського про негативний націоналізм. Премієр сказав учора в соймі: „Здоровий патріотизм, що черпає свою силу зі свідомости власних національних цінностей, але не є опрямований проти культурних цінностей інших народів, ми протиставляємо негативному націоналізмові, себто шовінізмові, якого мотором діяльности є ненависть, постійна тенденція до боротьби з кимсь чи чимсь, часто без свідомости реальної цілі галасливо проповідуваних гасел". Саме цей негативний націоналізм найгіршого роду лежить у підставах того закону Ст. Грабського, що знищив нам усе шкільництво, що штовхнув два народи у безупинну боротьбу за примітивні культурно-освітні права, що вніс у шкільну політику держави елемент скрайньої нетолеранції, що придавив український нарід каменем кривди, якої ніякий нарід стерпіти не може.

Протиукраїнські виступи

чехо-словацької соц.-дем. робітничої партії на Підкарпатті.

У чехо-словацькій соц.-дем. робітничій партії вже давно йшла внутрішня боротьба довкола української справи. Центральний провід партії у Празі старався всіми засобами замовчати всі факти цієї боротьби; краєвий — не тільки їх замовчував, але цілком легковажив собі інтереси значної української опозиції. Все це довело на Підкарпатті до напруженої боротьби між членами чеської та української національности за посольські мандати (до парляменту та краєвого заступництва) та за впливи у партії. Чехи відважились усунути з чільних місць, а то й цілком, українських кандидатів, а їх місця позаймати самим, дарма, що більшість членів чсл. соц.-дем. партії на Підкарпатті складали *українці*, які очевидно не могли погодитись з таким антидемократичним підходом. Однак дійсні причини цієї боротьби, як каже опозиція, були такі:

1) Непристосування програми партії до підкарпатських обставин; Підкарпаття потребує спеціяльної, окремішної партійної програми і способів полагодження своїх трудностів. Спроби зробити ці зміни нічого не довели. 2) Методою праці чеських соц.-демократів їх українські товариші в переважаючій частині були невдоволені тому, що їх метою було не зганяти маси до голосування, але служити в міру сил своїх працюючим свого народу, ведучи їх до соціяльно-господарського й культурно-національного визволення. 3) Українців озлобила метода *диктатури* секретаріяту партії в Ужгороді, яку впровадив самовільно А. Кекус, якому влада вдарила в голову, та котрий просто по натурі своїй є людиною антидемократичною й нетерпимою. 4) Відповідальні чинники партії з Праги не завдавали собі труду за останніх кілька літ приглянутись тому, що ділялось на Підкарпаттю. 5) Боротьба за виборчі кандидатури мала багато гострих моментів. По виборах виявилося, що секретаріят партії в Ужгороді розпочав акцію проти поодиноких товаришів-українців безпосередньо, а проти всіх діяльних українських діячів — посередньо. 6) Тому деякі члени самі виступили з партії, бо секретаріят викинув безпідставно делегації (зі села Страбичова, Ізвору і ін.). 7) Цілком безпідставно розвязано 92 партійні організації на Підкарпатті, здебільша українські щодо національности; про це розвязання не були повідомлені всі окружні виконавчі комітети партії; не були подані до відома і списки розвязаних організацій. Краєвий секретаріят розвязав ці організації з явною метою ослабити наше представництво на заг. зборах. 8) Рішучу боротьбу секретаріят вів проти Ф. Ревая, б. краєвого посла, місце якого заняв сам А. Кекус, чех, — секретар партії в Ужгороді, всупереч постановові значної більшости голосів (14 за Ревая, а 4 проти, 1 невтральний), які устійнили кандидатуру Ф. Ревая. 9) Секретаріят цілком безпідставно почав викидати видатніших членів, мовляв, за „порушення дисципліни" та „націоналістичні ухили" (точнісенько так, як це робить Постишев (!)

Зокрема опозиція стверджує в політиці секретаріяту партії такі факти:

1) Вороже відношення до кооперації розбудованої українськими товаришами у межах празького союзу та шкодження їй невідповідними інформаціями у Празі.

2) Занедбання українських тіловиховних товариств „Січ".

3) Цілковите занедбання видавничої діяльности та слабий розвиток освітньої праці, на яку не йшли ніякі гроші.

4) У політичних організаціях партія апарат висував не людей здібних, лише осіб слухняних та відданих, при чому українська працююча інтелігенція не користувалась ніколи довір'ям апарату партії.

5) У краєвім виконавчім комітеті ширилась манія сплетень, на підставі яких полагоджувано поважні справи.

6) Члени краєвого виконавчого комітету українці були часто майоризовані штучним добором представників партії.

7) У національній політиці партія займала невиразне становище, проклямуючи при потребі одно, а роблячи інше. Постійні погрози на адресу українців, що „буде вже раз кінець українофільству"; підозрівання українських товаришів у фашизмі при кожній нагоді, — це ноторійні факти.

8) Ворожий підхід до української інтелігенції, котру апарат партії часто старається дискредитувати в очах ширших мас.

9) Незадовольняючий стан „Вперeду" і

10) Необєктивне висування часто чеських товаришів, замісць тутешніх, українських як ось делеґування А. Кекуса на місце краєвого посла т. Ф. Ревая.

Все це дійсні причини, які скоро чи пізно, мусіли довести до розколу чсл. соц. дем. робітничої партії, яка справді в українській справі не зайняла ясно означеного становища, бо для ока нібито оставала по боці українців, але в дійсности вела протиукраїнську розкладову роботу.

Найкращим доказом цього є згадане розвязання аж 92 організацій з перевагою української більшости членів без поважних причин і явною метою ослабити саме українську силу в партії. Те саме можемо сказати і про вимушене зречення від головування в „Учительській Громаді", яку центральний провід чсл. соц. дем. роб партії у Празі поставив новообраному послові Ю. Ревaєві, хоч абсолютна більшість членів „Учит. Громади" стояла на соц. дем. ідеольогічних позиціях. У цих двох актах чсл. соц. дем. роб. партія явно задеклярувала свою ворожість до українства, бо тим самим причинилася до ослаблення української сили, дарма, що зосередженій у своїх власних рядах. І не диво, що українські соціял-демократи так у самій партії, як у професійній учительській організації „Учит. Громаді", обурені такою поведінкою краєвого та центрального проводу, мусіли поставити питання про оснування своєї окремої соціялістичної партії. Знаючи добре відносини можемо з певністю твердити, що для чехословацької соц. дем. роб. партії на Підкарпатті настав період повного занепаду, до якого вже дійшла, наслідуючи політику всіх інших чсл. партій.

Л. Вітровський.

З польської преси.

Проти субвенцій на „мокополістичні" молочарні.

Ендецький щоденник „Львовскі Дзєннік Народови" зреферував статті „Діла" про те, що старости з повітовими виділами, управи волостей, кулка рольніче, римо-католицькі парохіяльні уряди, оо. Салезіяни та всякі польські товариства розвели широку акцію між нашим селянством у Галичині за основуванням нових монополістичних молочарень і більше дуже, що Маслосоюз сильно ставув на ноги та здобув собі вже добру марку й за кордоном, висилаючи туди масло першої якости. Далі ендецький щоденник стверджує, що „Малопольскі Звйонзек Млечарскі" у Галичині не вміє дорівняти в праці та енергії Маслосоюзові. Біда, що розвиткові молочарської продукції поляків у Галичині стоять на перешкоді, мовляв, теж жиди, які змонополізували у своїх руках майже всецілo торговлю двірським молоком і маслом. Тому „Л. Дзєннік Народови" дуже тішиться, що поляки в Галичині роблять заходи у справі організації польської молочарської продукції. Застерігається лише проти того, щоб цю акцію вели старости і щоб призначували субвенції. Зате домагається кредиту для нових молочарень, без якого не можна починати господарської праці. Вкінці накликує поляків у Галичині до безкорисної та ідейної праці, бо лише тоді вони „зможуть не тільки дорівняти українцям, але навіть їх перевищити".

Розумна в засаді рада для поляків, але чи послухають її ті, які хочуть ущасливити українське населення в Галичині новими „монополістичними" молочарнями?

Католицький „Мали Дзєннік" теж не може спокійно спати, бо редакторам його ввижається на кожному кроці „українська небезпека" в Галичині. Тому згідно зі своєю „католицькою" ідеольогією підбехтує польську суспільність проти українців, щоб не допустити в Галичині до ніякої нормалізації відносин. У статейці „Збудімо з летаргу!" анонімний автор страшить поляків якоюсь новою українською небезпекою. Що ж таке сталося? Католицький „Мали Дзєннік" кричить під небеса тому, що десь почув, що „українці думають про заснування фільмової студії у Львові!". Чим це не дивовижа, що в такій дрібній справі стільки шуму робить католицька газета

Ліський повіт новим нафтовим басейном.

Нас повідомляють.

Місцевости: Лімна, Хащів, Лопушанка, Лехнова, Михновець, Липя, Бистре, Чорна, Боберка, і Журавин ореслідженні і признані, як багаті в нафтові джерела. В Липю вже будують другу вежу. В першій вежі добувають денно 3 вагони ропи з великим відсотком бензини. Державні підприємства: „Польмін“ і „Польнафта“ вже законтрактували майже всі поля в Липю. Сусідні села Михновець і Бистре контрактують поля з нашими людьми. Лопушанка і Лехнова ждуть на своїх людей, але не знати, чи їх діждуться. Чужинці вживають усіх заходів, щоб захопити нафтові поля.

Всі наші кредитові установи повинні якнайшвидше зацікавитися цими селами, бо їх нафтові терени кожної хвилини можуть перейти в чужі руки.

За землю для голодного
українського селянина.

В середу 19. лютого ц. р. цілий день радив сойм над буджетом міністерства хліборобства і земельних реформ. Буджет реферував пос. Камінський, опісля промовляв міністер хліборобства Понятовський. Оба боронили господарки в державних лісах. Мін. Понятовський заявив, що бере повну відповідальність не тільки за господарку в державних лісах, але за цілий свій ресорт. Зате пос. Козіцький піддержував свої закиди про „свинства і злодійства“ в господарці державних лісів покликуючись на критичні уваги Найвищої Контр. Палати у справі господарки в державних лісах. Гостро критикував теж політику міністерства за лісові справи пос. Гуттен-Чапський. Від Української Парляментарної Репрезентації промовляв пос. *Гринь Тершаковець*. Звертав увагу, що українське селянство не має державних хліборобських шкіл. Домагався здійснення засади про рівні права для українського населення. Лише справедливе відношення до українського селянства, яке відчуває великий голод на землю, уможливить нормалізацію польсько-українських взаємин. Промовець обговорив теж діяльність львівської хліборобської палати, яка виходить поза межі своєї компетенції та встрягає до діяльности територіяльної самоуправи.

Перша історія „Просвіти“.

Перед нами книжка С. Перського: Популярна історія Товариства „Просвіта“ у Львові. З ілюстраціями. Львів 1932. Накладом Т-ва „Просвіта“. — Сторін 268, 8°.

Хоч книжка написана 1932. року, але справді появилася друком у червні 1935. р. Книжка ця досі не звернула на себе більшої уваги. Може дехто гадає, що це свого роду звіт, чи хроніка з усякими цифрами, іменами, датами. Насправді книжка С. Перського нічого спільного з цим не має; вона дуже цікава і відзначається легким стилем і доброю, зразковою мовою.

Це не історія виключно „Просвіти“ сама для себе, тільки історія освітнього руху в галицькій волості від 1772. р. аж до 1932. р., а щойно на цьому тлі накреслено історію „Просвіти“, що її звичайно називають у нас „матірю всіх українських товариств“, бо вони справді або безпосередньо вийшли з „Просвіти“, або заснували їх наші найвизначніші громадяни, видільові й працівники „Просвіти“. Книжку С. Перського можна поставити побіч твору д-ра Костя Левицького „Історія української політичної думки“ і Ю. Охрімовича „Історія української національної думки“.

Авторове завдання було нелегке. Бо хоч досі вийшли з коротенькі огляди розвитку „Просвіти“, а саме І. Белея з приводу 25-ліття, М. Лозинського з нагоди 40-ліття й короткий огляд С. Шаха з приводу 50-ліття в календарі „Просвіти“, але це були невеличкі речі й не обхоплювали цілої історії „Просвіти“, а мета їх була більш пропагандивна. Тому теж автор більш опирався на джерельних матеріялах, на протоколах, записках, листах, часописах і журналах і скрізь досліджував і перевіряв усякі вістки й дані, щоб дійти до якихсь висновків. Замісць хронольогічної методи, покористувався систематичною, подаючи історію „Просвіти“ в порядку окремих ділянок і таким чином праця його прогляднiша, читачеві легко знайти ділянку, що її він собі бажає. Хронольогічний перегляд розвою Т-ва маємо в VII. розділі, де подана діяльність у порядку періодів головства всіх дотеперішніх 10 голов „Просвіти“ (стр. 30—114). Це рівночасно й один із найцікавіших розділів цілої книжки подібно, як і IX. про видавничу діяльність Т-ва (119—136), XIII. про майно й фундації та XIV. про бібліотеку й архів „Просвіти“. Крім цього у вступі представив автор невідрадне положення нашого народу перед оснуванням „Просвіти“, що є першою твердинею і кузнею національно-культурної праці тодішніх піонірів нашого відродження т. зв. народовців, що мусіли боротися в першу чергу зі своїми таки людьми, а саме москвофілами. Автор барвисто й докладно змальовує поодинокі ступні муравлиної праці тодішніх громадян, а також ідейної молоді, підкреслюючи ступневий розріст усіх ділянок і агенд Т-ва, що з них згодом витворювалися окремі т-ва й установи, як Наукове Т-во ім. Шевченка, У. П. Т. (стр. 49, 98), Сільський Господар, Центросоюз, РСУК та інші, бо „Просвіта“ довго керувала цілим нашим громадянським і культурним життям, бо історія „Просвіти“ — це історія цілого нашого національно-громадянського, а головним чином національно-культурного руху (стр. 41, 46), це своєрідне „міністерство просвіти“, або, як казали у Львові, „український магістрат“ (стр. 78). Перед нами виринають неначе живі постаті таких ідейних і відданих освітній справі діячів, як А. Вахнянина, Волод. Федоровича, Ом. Партицького, Омеляна Огоновського, Ю. Романчука, К. Левицького, І. Кивелюка і вкінці теперішнього голови д-ра І. Брика, що вже молодим студентом працював у „Просвіті“. Поза цим маємо в книжці цікавий для освітніх діячів X. розділ про просвітньо-організаційну й XI. про економічну діяльність, далі про музей і канцелярію, а вкінці історію „Просвіти“ за кордоном.

Книжка написана з великою обєктивністю й пієтизмом до „Просвіти“, а в ній пізнаємо захопленого й ідейного освітника, відданого наскрізь високій і величній справі ширення освіти.

Великою прикрасою „Історії Просвіти“ є ілюстрації (усіх 147), головно знимки наших діячів освітників, між ними 69 почесних членів, при чому деякі фотографії видобуто з великим трудом із домашніх архівів і тут вони вперше появляються. Видана книжка дуже дбайливо, без похибок, з докладним показчиком прізвищ та імен осіб

Д-р Евген Грицак.

С. СЕВЕРИНА ЧСВВ. 2

МІЖ ЗЕМЛЯКАМИ ЗА ОКЕАНОМ.

Перші знайомі в Америці. — В редакції „Свободи“ та в Єпископа. — Відозва у справі вистави вишивок.

Семого дня простягав до нас рамена Ню Йорк. Мене цікавило одно: хто перший подасть руку на чужині? Серед натовпу людей я не бачила одної черниці, та я і тим не журилася, бо прочувала, що всеж знайдуться добрі люди. І найшлися. Це був о. совітник Володимир Лотович з дружиною. Зараз заявили, що заберуть мене до себе. Після всяких формальностей відїзджаємо автом і за чверть години я вже на приходстві. Не можу вірити, що це не сон. Мене пригорнули чужі люди. Та не тільки я, але й три куфри з вишивками найшли там приміщення. Хто був на чужині, той знає, що значить перша стріча з добрими, щирими й культурними людьми. Перший раз у житті після двацятишестилітнього побуту в манастирі я найшлася в чужій хаті, ще й до того в ширшому товаристві. А що буде дальше? — питала себе. Може за пару днів проявлять невдоволення і треба буде кудись тинятися, хоч не здавала собі справи — куди.

Полудне. Сідаємо до обіду. Розглядалася я дискретно. Всюди взірцевий лад, пані дому гарна, струнка, елегантно одягнена. Мабуть відчула мою журу, бо відразу заявила, що мені нема чим журитися, доки буду в Америці — їх дім ждатиме моєї гостини. Мені тиснуться сльози до очей, але опановую себе, годі млоїжитися. Ще й тепер, хоч ділиться нас такі великі простори, мені причуваєтьcя кожне добре слово господарів дому і їх людяности я ніколи не забуду.

Хоч у голові шуміло ще з дороги, вже першого дня була я в редакції „Свободи“. Редакційний будинок гарний, просторий, зверху герб України. Трохи побоювалася переступити поріг, бо не знала, як поставиться до мене — національки — головний редактор д-р Мишуга. В краю запевнювали мене, що д-р Мишуга великий джентельмен, чоловік з европейською культурою, — та всеж я була досить несміла.

Входжу до редакції. При бюрку стоїть високий, щуплий мужчина, такий самий, як мені його описували. Ввічливий, елегантний, що вміє погодити европейську культуру з американським демократизмом. Знайомлюся. Говорю коротко про ціль мого приїзду і вручаю альбом. Глядить зі здивуванням. Довідуюся, що це перший дарунок зі старого краю за час його побуту в Америці. Розглядаюся по кімнаті. Чиста, ясна, простора, під стіною шафи з книжками, очевидно українськими й англійськими, бюрко заложене журналами й часописами. На лиці д-ра Мишуги поклала тавро тяжка умова праця, але свого перетомлення і браку часу не дав мені ні жестом, ні словом відчути. Говоримо про край. Орієнтується надзвичайно добре. В його товаристві оглянула я розклад будинку й познайомилася з усіми урядничками й урядниками; жінки працюють нарівні з мужчинами. Всі цікавляться краєм; і ті, що виемігрували, і ті, що його не бачили, а всі бажалиб поїхати туди. Мені стало лекше на душі. Тепло в рідні о. Лотовича, ввічлива поведінка д-ра Мишуги переконали мене, що не загину на чужині.

Перший вечір за океаном. Не можу його забути. Сидимо втрійку у їдальні: о. совітник Лотович, його дружина пані Софія і я. В хаті ясно, тепло, а надворі тріскучий мороз. Говоримо про Поділля. Переходимо одно село за одним, згадуємо живих і мертвих, а всі вони нам близькі, всі дорогі. Що сталося з д-ром Р., з о. С. і т. д.? — питається о. Лотович. Багато з них не живе, але всі були ідейні робітники, ніхто не змарнував своїх сил, а ті, що живуть, не заломилися, працюють дальше серед важких обставин, ніхто з наших знайомих не сидить із заложеними руками. Перескакуємо з одної теми на другу, час летить, глядимо на годинник, доходить друга. Мені призначено вигідну кімнатку, трохи подібну до моєї келії у Львові. Там я розгаздувалася і могла нею диспонувати ввесь час аж до виїзду з Америки. Хоч була перетомлена далекою дорогою, хоч була пізна ніч, я не зажмурила ока. Вуличний гамір і туга за своїми розбурхали нерви. Тепер я могла сміло повторити за поетом:

> Моє серце не тут, моя дума не тут!
> Вони ген на Поділлі за Збручем:
> дума лине орлом, серце рветься притьмом
> на лани сном сповиті могучим.
> Доки щастя твоє, рідний краю, є сном,
> моє серце і дума над Збручем.

Діждалася білого дня. Дивлюся на календар. Завтра Йордан. Треба бути у Преосвященного Богачевського; цікаво, яке духовна влада займе становище до вистав народнього мистецтва. Тому, що не люблю довго застановлюватися, скоро рішилася поїхати до Філядельфії.

Екселенція Богачевський знав про мій приїзд з часописів, не треба було довго розводитися, розмова зійшла на народнє мистецтво. Тут приймили мене сердечно і незабаром появилася відозва до духовенства такого змісту:

„Єпископський Ординаріят повідомляє Впр. і Всеч. Отців, що с. Северина ЧСВВ приїхала до Злучених Держав з метою заінтересувати американський загал українськими вишивками, а тим також розбудити між нами заінтересування українським народнім мистецтвом взагалі. З огляду на те, що ця справа має широке й далекосяжне значіння, просимо отсим Впр. і Всеч. Отців стати згаданій сестрі до помочі по своїй спроможности“.

Кращої реклями між американським духовенством я не могла собі уявити. Мій приїзд і мої заміри поручили Екселенція Богачевський у відозві, д-р Мишуга у „Свободі“, а редактор Лотоцький в „Америці“; все складалося якнайкраще.

По повороті з Філядельфії відвідала я отця Понятишина, пароха в Ню Йорку та його заступника о. Тарнавського. Вони були раді моєму приїздові, по змозі помагати мені ніхто з них не відмовився.

(Далі буде).

ПОВІСТЕВА БІБЛІОТЕКА „ДІЛА".

Оцим оголошуємо передплату на 12 томів повістевої бібліотеки „Діла", яку починаємо вже друкувати. Тому, що деякі читачі не дістали окремих листків із програмою цієї бібліотеки, повторяємо поклик кількома словами на цьому місці. Знаємо, що багато читачів ставиться до такої бібліотеки прихильно і стане передплатниками із власної потреби. Тому звертаємось до них із проханням не легковажити собі такої простої формальности, як повідомлення про це адміністрації „Діла" листівкою. Від скількости зголошених передплатників залежить висота накладу друкованої книжки.

Сам уже проспект нашої бібліотеки викликав невдоволення і злобну полеміку в одному пресовому органі, який віддавна зрозумів свою місію так, що опльовує всі дійсно культурні прояви нашого життя. Іменам редактора і критика того органу протиставляємо імена відомих наших авторів та европейських письменників, а їх повній низької злоби писанині — літературні твори, які кажуть самі за себе.

Перші два томи, один оригінальний, другий перекладний, уже друкуються.

На цей рік приготовляємо таку першу серію творів:

Наші автори:

1. Улас САМЧУК: „Віднайдений рай", новелі.
2. Софія ЯБЛОНСЬКА: „З країни опію та рижу".
3. Ірина ВІЛЬДЕ: „Бе восьма", повість.
4. Василь МАСЮТИН: „Два з одного", повість.
5. Михайло РУДНИЦЬКИЙ: „Ніколи не кажи ніколи", повість.

На 6-ий том намічені два-три твори, але покищо залишаємо вільне місце для кращого оригінального твору, який згодом виберемо.

Переклади:

1. Барбей д' ОРЕВІЛ: „Чортиці".
2. БАЛЬЗАК: „Чародійна шкіра", повість
3. Кнут ГАМСУН: „Під осінніми зорями", пов.
4. Есо ді КЕЙРОЗ: „Родина Маїв", повість.
5. В. СОМЕРСЕТ-МОҐЕМ: „Сновида", повість.

Останній перекладний том теж залишаємо покищо до свобідного вибору.

Перекладачі цих творів: **Петро Карманський, Степан Левинський, Михайло Рудницький, Василь Сімович і Василь Софронів.**

✝

З Ліщинських ОЛЕНА КОСЕВИЧ-ГОМЗИНОВА

померла дня 19. лютого 1936.

Похорони відбудуться 22. лютого в год. 3-ій поп. з каплиці Анатомії (Пекарська ч. 52) на Личаківський цвинтар.

Родина

Концерт чеської музики в Києві.

„Прагер Прессе" повідомляє:

Дня 13. лютого ц. р. відбувся у державнім українськім театрі в Києві концерт чеської музики. На концерт прийшли члени ради комісарів Совітської України з головою Любченком і Петровським та всі визначні музики і мистці Києва. На концерт приїхав теж пресовий аташе чехословацького посольства у Москві Мельч. Вступне слово виголосив проф. Величко. Він згадав про візиту мін. Бенеша в червні 1935 р. та про його заяву про співпрацю народів Чехословаччини та СССР. у культурній, науковій, літературній і мистецькій ділянці. Музичні взаємини між обома державами мають велике значіння тому, що Чехословаччина мала і має багато композиторів, які збогачували і тепер збогачують музичну культуру світа. З черги симфонічна орхестра під управою Германа Адлера відограла вступ до твору Сметани „З чеських гаїв і піль" та симфонієту Янačека. В другій частині Беба Прибікіна у супроводі орхестри відограла твір Двожака на віоліновий концерт. На закінчення орхестра відограла композицію Мартіна „Half time"

Большевицькі київські часописи „Вісти", „Більшовик" і „Комуніст" помістили з концерту великі, дуже прихильні рецензії. Чергові концерти чехословацької музики у виконанні симфонічної орхестри під проводом Г. Адлера відбудуться в Одесі, Москві і Ленінграді.

Абисинці добре поводяться з бранцями.

АДІС АБЕБА, 20. 2. ПАТ. Щоб розвіяти чутки про незавидну долю італійських бранців, абісинський уряд вислав учора до Дессіє полоненого італійського старшину, який матиме право відвідувати своїх земляків, що находяться у тамошньому таборі бранців. На вулицях столиці видно полонених італійців у кольоніяльних шоломах.

АБІСИНІЯ НЕ ПРОСИЛА МИРА.

РИМ, 20. 2. ПАТ. Італійські офіціяльні круги заперечують через агенцію Стефані поголоски, буцімто після останніх невдач на фронті неґус просив італійців заключити мир.

ЗАМАХ НА НЕҐУСА?

АДІС АБЕБА, 20. 2. ПАТ. На летунському майдані помітили, що літак, яким мав їхати Гайліє Селясціє, ушкоджений. З огляду на слідство подробиці держать у тайні; кружляють чутки, що до оливи на циліндрі насипав хтось піску. Ведуть слідство.

АНҐЛІЯ ПОМОЖЕ АБІСИНІЇ?

ПАРИЖ, 20 2. ПАТ. „Ле Тан" описує неспокій, що панує в офіційних анґлійських кругах після італійської перемоги під Макале. Як твердить французький щоденник, уряд застановляється, чи не слід булоб дати Абісинії негайну підмогу кредитом та харчами. Можливо, що Іден порушить це питання на найближчому засіданні санкційного комітету. Перед кількома місяцями у Женеві відкинули абісинське прохання підмоги.

BUSSINES IS BUSSINES.

КЕНТАВН, 20. 2. ПАТ. Італія замовила у Південній Африці 10.000 тон мяса. Італійські кораблі перевезуть його до Сомалі.

Оживлена діяльність італійської дипльоматії.

РИМ, 20. 2. ПАТ. Офіційний італійський комунікат стверджує, що віцеміністер закордонних справ Сувіч відвідав австрійського міністра закордонних справ Берґер-Вальденеґа та відбув з ним довшу розмову, що мала дуже приязний тон. Оба державні мужі розглянули загальну ситуацію і справу відносин між Австрією та іншими державами середущої Европи. Стріча виявила повну одноцільність закордонної політики обох держав та необхідність продовжувати політику по лінії римського пакту з 17. березня 1934.

Комуністи не є національною партією.

БУЕНОС АЙРЕС, 20. 2. ПАТ. Суд рішив, що арґентинська комуністична партія не могтиме брати участи у передвиборчій кампанії, тому що комуністи не є національною партією.

ЩО ЧУВАТИ В СССР.

НЕМА ПРЕДМЕТІВ МАСОВОГО ВЖИТКУ.

„Советская Торговля" зясовує стан совітських крамниць у Москві і на провінції. На терені СРСР (навіть у Москві) майже нема крамниць, де можна би дістати предмети масового вжитку. В багатьох округах деякі крамниці вже від пів року не продають цукру, соли, муки, ниток і т. п. Перед крамницями творяться знову хвости. У Дніпропетровську від багатьох місяців нема нафти. Причина цього не недостача товарів, але організації: кепське постачання, непорядок у складах, хаос у цінах і т. п.

СТАХАНІВСЬКЕ ПЛЕКАННЯ ХУДОБИ.

В Москві відбулася конференція в справі „стахановського плекання худоби". У звіті з конференції „Правда" стверджує, що без огляду на поважні осяги деяких т. зв. передових колхозів, загальний стан плекання худоби в СРСР не вдоволяє уряду й партію. Найгірше представляється справа з плеканням коней та овець. Совітське село відчуває недостачу ветеринарів. Убій худоби відбувається в більших розмірах, ніж на це позволяє совітський закон і часто вбивають худобу расову. Сталін заявив, що вбивання расової худоби буде вважатися злочином.

ВОЛОКОННИЙ ПРОМИСЛ У ЗАСТОЮ.

Місто Іваново, найважніший осередок волоконного промислу (перші стахановки Марія і Євдокія Виноградові поставили там свої рекорди) переживає розпучливу ситуацію. Всі фабрики з недостачі електричної енергії припинили рух. Електрівня дає лише настільки струму, скільки треба для охорони варстатів перед ушкодженням з причини морозів. В одному дні держава тратить в Іванові понад 1 мільйонів метрів тканин.

ЗІЗД СОВІТСЬКИХ ПИСЬМЕННИКІВ.

В Мінську відбулися наради союзу совітських письменників, що торкалися ріжних проблем совітської літератури. Рішено м. ін. скликати з початком 1937 р. всесоюзну конференцію совітських поетів і видати в 20-ліття жовтневої революції тритомовий збірник поезій народів, що входять у склад совітського союзу

ОБОВЯЗКОВА ТЕМА СОВІТСЬКОЇ ЛІТЕРАТУРИ.

„Літературная Газета" присвятила ціле число нарадам совітських письменників у Мінську. В передовиці часопис підкреслює, що партія й уряд ставлять тепер перед совітською літературою нову тему: батьківщина. Совітські письменники мають знайти спосіб, який злучив би принципи III. інтернаціоналу з поняттям „соціялістичної батьківщини", з потребою боронити „кожну пядь святої землі" і т. д. Тому червону армію як тему совітської поезії на зїзді поставили на першому місці

ПОҐАНИЙ СТАН СОВІТСЬКИХ ЗАЛІЗНИЦЬ.

„Гудок", орган комісаріяту шляхів, приносить низку вісток про фатальний стан совітських залізниць. Плян переводження важніших товарів не виконується, тому що службовці противляться стахановським методам праці. Уважають їх шкідливими, бо дають осяги тільки коштом нарушування технічних правил і наражування руху на небезпеку. Машиністи-кривоносівці працюють 4—6 діб без перерви і без зміни. Начальники залізниць змушують їх до такої праці, не маючи кадрів кваліфікованих машиністів і зі страху перед зменшенням видайности праці. Перетяження працею доводить до нещасливих випадків. „Гудок" приносить вістку з Харкова про напад підчас руху потягу на машиніста-кривоносівця, якого хтось побив до крови і втік до ліса. Науковий рівень транспортових інститутів дуже низький. Один студент не знав, де находиться туркестанско-сибірська залізниця. Більшість студентів не читає й не хоче читати часописів, які видає комісаріят шляхів. (РО).

ПО ШИРОКОМУ СВІТІ.

Перемога над комуністами. Урядові війська прогнали комуністичні частини з уфортифікованого міста Татин, що лежить 50 кільометрів від Юнвну.

Щоб затіснити франко-бельгійський союз, проти якого воюють фляміндські католики, приїхав французький посол Торрес до Брюсселі. На бенкеті у його честь підчеркнув міністер національної оборони Девез необхідність спільної оборони обох держав проти можливого німецького наїзду. У подібному дусі написав статтю провідник II. Інтернаціоналу, бельгійський міністер Вандервельде.

Над ратифікацією франко-совітського пакту наради затягаються. Сьогодні промовлятиме міністер Флянден, Еріо та посол Доріо, колишній комуніст, що тепер виступає проти пакту з большевиками. Голосування слід сподіватися щойно у вівторок. В пятницю фінансова комісія парляменту розглядатиме м. ін. проєкт торговельного договору зі СССР.

Лідер еспанської республиканської правиці Хіль Роблес уступив з проводу партії та взяв довшу відпустку.

ДЕМОНСТРАЦІЇ КОМУНІСТІВ У ПРАЗІ.

ПРАГА, 20. 2. ПАТ. Вчора вечором комуністи зорганізували на площі св. Вацлава велике віче безробітних. Поліція намагалася розігнати комуністів гумовими палками, але комуністи знову творили нові групи. Вкінці поліція замкнула всі вулиці, які йдуть на площу св. Вацлава та арештувала понад 50 осіб, між ними багато жінок.

ОСВІТЛЕННЯ ФРАНЦУСЬКОЇ ПРЕСИ.

ПАРИЖ, 20. 2. ПАТ. „Ле Жур" добачує у фльорентійських розмовах відповідь на париські розмови, зокремах на подорож чеського премієра. „Матен" твердить, що нема ніяких дипльоматичних переговорів між Італією та Австрією, а в Фльоренції намагався австрійський міністер лише наново навязати контакт з Італією після париських розмов.

—о—

ДОВКОЛА НІМЕЦЬКО-ІТАЛІЙСЬКИХ РОЗМОВ.

ПАРИЖ, 20. 2. ПАТ. „Ентрансіжан" запевняє на основі вісток з німецьких джерел, що візита німецького амбасадора у Сувіча не мала на меті підготовити якийсь військовий чи політичний союз. Все таки дійшло до поважного дипльоматичного контакту. Німеччина намагається скапіталізувати теперішню ситуацію.

БЕРЛІН, 20. 2. ПАТ. „Берлінер Тагеблят" заперечує вістки, буцімто німецький амбасадор фон Гассель стрічався не лише з Сувічем, але й з Бергер-Вальденегом.

ВИБОРИ В ЯПОНІЇ.

ТОКІО, 20. 2. ПАТ. Нині почалися в год. 7-ій рано в Японії вибори до законодатних установ. Вислідн виборів оголосять щойно в суботу 22. лютого ц. р. Жінки не голосують. Уряд переконаний, що проурядова партія Мінсеіто з партією Шовакаі, яка повстала з розколу в партії Сеюкаі, переможе при виборах. Опозиційна партія Сеюкаі сподіється теж здобути більшість мандатів завдяки піддержці робітничих організацій, яких боронила кілька літ. На випадок перемоги опозиційної партії дійде до змін в уряді.

НАПАД ЖІНОК НА СЕН. БОРАГА.

ВАШИНГТОН, 20. 2. ПАТ. На відомого американського політика сен. Борага напало дві жінки, перебрані за мужчин домагаючись грошей. Одна з напасниць системою джію-джітсу схопила сенатора за лікті ззаду, друга перешукувала кишені. Але сенатор вирвався їм з рук і почав кликати допомоги. Бандитки повтікали.

—о—

МІЖ НАДДУНАЙСЬКИМИ ДЕРЖАВАМИ.

БУДАПЕШТ, 20. 2. ПАТ. У початках березня Шушніґ та Бергер-Вальденеґ відвідають мадярський уряд, щоб обговорити міжнародні справи.

ЗА НОВІ КРЕДИТИ НА ЗБРОЄННЯ.

ВАРШАВА, 20. 2. ПАТ. Нині передполуднем сойм розглядав буджет міністерства військових справ. Референт пос. Дух підкреслив, що вже третій рік буджет міністерства військових справ незмінений, сягає 768 міліонів і творить 1/3 цілого буджету. Опісля обговорив видатки на військо в СССР, які в 1935 р. сягали 8.200 міліонів, а в 1936 р. зросли вже на 14.800 міліонів. Большевицька армія зросла з 360 тисяч вояків на 1,300.000. В 1934 і 1935 р. Німеччина видала на 100-тисячну армію 5.677 міліонів. Тепер стан німецької армії зріс до 500.000. Референт звернув увагу на зброєння Чехословаччини, Литви, Румунії та В. Британії. Британський уряд зладив проєкт зброєнь, які коштуватимуть 300 міліонів фунтів штерлінґів.

Опісля промовляв міністер військових справ ген. Каспшицький, заявляючи, що в теперішній атмосфері зброєнь треба буде незадовго знайти нові засоби на зброєння. По промові міністра сойм приняв буджет міністерства військових справ.

НОВИНКИ.

— **Які нагороди ждуть учасниць Маскаради?** Ріжні наші фірми жертвували на Маскараду, що відбудеться 22. ц. м. у салях „Народнього Дому" на дохід „Української Захоронки" такі речі: Глушевський — футряну дамську краватку; Хамула і Галан — килими, „Око" С. Литвиненка — полтавську вазу, фірми „Міка" і „Мак" роботу замовленого дамського капелюха, Українське Народне Мистецтво — вишивану торбинку, „Льотос" пляшку перфуми, Книгарня „Наук. Тов. ім. Шевч." — книжки, „Червона Калина" — люксусовий Альбом У.С.С. Крім цього наші мистці, що приобіцяли участь у Маскараді дають 6 образів. Як бачимо маємо вже 16 нагород за найгарніші костюми, призначені окремим жюрі. Білети на Маскараду можна діставати раніше у крамниці „Українське Народне Мистецтво", вул. Костюшка 1.

— **Українське Технічне Товариство в новій домівці.** Укр. Техн. Т-во перейшло вже до нового приміщення при вул. Гродзіцьких ч. 1. I. п. Товариські сходини відбуваються кожної середи в год. 19, а Торг.-Екон. Секції (експортівців) кожного понеділка.

— **Академічні Вечорі у Львові, Яворові і Дрогобичі.** В неділю 23. ц. м. в салі „Української Бесіди" (Львів, Рутовського 22) відбудеться в год. 18 виклад на тему „Автокефалія і вселенська Церква". Прелеґент: о. д-р А. Іщак. — Того самого дня і в тій самій годині відбудуться ще два виклади Бог. Наук. Т-ва: в **Яворові** заходом місцевої філії „Просвіти" на тему: „Людина і звірина". Прелеґент: о. д-р Г. Костельник, а в **Дрогобичі** заходом місцевих ОО. Василіян на тему: „Католицька наука про державу". Прелеґент: о. д-р Лев Глинка.

— **З Т-ва Письменників і Журналістів ім. І. Франка у Львові** подають: За останній час у члени Т-ва прийняті: Ір. Вільде, І. Дурбак, І. Зубенко, Ол. Кисілевська, Дм. Кренжаловський, Вол. Несторович, Дм. Николишин, Ю. Студинський. У члени-кандидати: Богдан Галайчук, Петро Костюк, Василь Ткачук. Членські вкладки — 0.50 зол. місячно і вписове 10.— зол. висилати на адресу: Т-во Письменників і Журналістів ім. І. Франка, Львів, Ринок 10 („Діло").

— **Загальні Збори читальні „Просвіти" на Личакові** відбудуться в неділю 23. ц. м. в год. 5. пополудні. На деннім порядку: побіч звичайних звідомлень і вибору Виділу обговорення справ першорядного значіння для культурно-освітнього життя нашої дільниці. Хочемо знати, чи і скільки маємо прихильників у цій дільниці серед нашої громади? А хочемо їх мати тепер якнайбільше! Тож прийдете на Збори певно! — Виділ.

— **Звільнення від радієвих оплат.** Львівська дирекція почт і телеграфів повідомляє, що звільнення від радієвих оплат прислугує тільки особам, що працюють науково в радіофонії, інвалідам і сліпим.

— **Нова почтова аґенція.** В Діднлові пов. Камінка Стр. буде відкрита з днем 23 ц. м. почтова аґенція, до якої приділено громади Банюнин, Хренів, Якимів, Соколів і Убиня. Телеграфічного і телефонічного руху покищо не отворено.

— **Залізничі полекші для інвалідів.** Міністерство суспільної опіки видало обіжник про видавання леґітимацій для воєнних інвалідів. Ці леґітимації уповажнюють до залізничих знижок. Згідно з новою залізничою тарифою інваліди мають право користуватися залізничими знижками як державні урядовці. Леґітимації мають виставляти воєвідські уряди за зворотом коштів друку в сумі 75 сот.

— **Хто виграв?** В нинішнім дні тягнення держ. льотерії впали такі виграні: 5.000 зол. на чч. 142427 179324, 2.000 зол. на чч.: 12495 87411 135281, 500 зол. на чч.: 26355 82783 101835 120379, 400 зол. на чч.: 18996 114680 122577 124680 153019 154052 169127.

— **Крадіж образів.** З вистави образів, улаштованої в музеї Наукового Т-ва ім. Шевченка у Львові, вкрадено в останніх днях чотири образи Ол. Новаківського, що представляли загальну вартість 2.850 зол. Крім того пропав архитектонічний модель церкви св. Петра і Павла.

— **Львівська хроніка.** 15-літній Олекса Кузмавець, учень II. кл. гімн., совгаючись на леді біля бурси Народнього Дому при вул. Курковій, впав так нещасливо, що зломив собі хребет. Його відставили в безнадійному стані до шпиталю. — З мешкання Миколи Грипа при вул. Личаківській ч. 22 видалилася його 15-літня донька Анна і більше не вернула. — Апеляційний суд затвердив присуд першої інстанції, яким засуджено б. коморника Адама Станішевського на 8 місяців вязниці.

— **Краєва хроніка.** В Угринові Середнім пов. Калуш затроїлися на смерть денатуратом на запустній забаві 76-літній Микола Чепенюк, його 70-літня жінка Констанція і 68-літній Микола Гаврилів. — На полюванні біля Задеревача пов. Стрий лісовий практикант Ян Бистронь постріляв гаєвого Франца Барана, якого відставлено до стрийського шпиталю. — В Залучу пов. Снятин знайшли на березі Черемоша тіло Романа Звіренчука. Він був в ночі на весіллі і вибравшись по горівку на румунський бік, утопився. — В Більчі пов. Самбір померли 40-літній Іван Гулак і 30-літній Ілько Кузик, отроївшись на забаві денатуратом. — Суд засудив на півтора року вязниці б. начальника громади Ясінь (Калушина) Павла Івасева, що підчас урядування допустився спроневірення і брав хабарі за аренду громадського тартаку та млина.

— **Міліонова спадщина.** Американський консулят повідомив лікаря д-ра Йосифа Гробельного у Станиславові, що він одідичив по вуйкові в Америці міліонову спадщину.

— **Вкрали половину моста.** В Желязовій Волі під Сохачовом сталася неабияка сензація. Впродовж одної ночі злодії розібрали залізничий деревляний міст і більшу половину матеріялу вивезли. Поліція знайшла частину цього матеріялу у селянина Станислава Оземблевського, якого й арештувала.

— **Злочинність у Польщі.** На основі обчислень головного статистичного уряду впродовж минулого року на терені Польщі повідомлено поліцію про 6.003 випадки опору владі, 8.393 накликування до переступства, 2.596 свідомого поширювання фальшивих грошей, 5.942 фальшівництв, 3.140 підпалів, 1.672 душогубств, 1.659 намаганих душогубств, 17.215 ушкодження тіла, 933 убивств дітей, 1.917 розбоїв, 472.287 крадіжей (з того 98.221 мешканевих і 108.800 з поля і ліса), 9.110 купування крадених річей і 27.584 ошуканств.

— **З Польщі.** В Лодзі приступають до будови величезної вязниці коштом трьох міліонів зол. — В озері під Потенґовом на Кашубах один рибак зловив величезного щупака, що важив 60 кг.

— **Пожежі.** На фільварку Потоцького у Вижнянах пов. Перемишляни згоріла стайня вартости 8.000 зол. В Олексинцях пов. Борщів Борщів вибухла пожежа в загороді Кирила Виrозуба і знищила всі будинки. У Плугові пов. Золочів згоріла загорода Федора Чучмана.

— **Замкнули познанський університет.** На університеті в Познані прийшло до студентських демонстрацій. Проф. Куркевич зажадав, щоби із „Братньої Помоци" викинути всіх студентів ендеків. Проти цього задемонстрували студенти, спершу в деканаті медичного відділу, опісля в ректораті. Не могучи втихомирити демонстрантів, ректор спровадив поліцію і замкнув університет на необмежений час.

— **За хатній спокій.** Комітет поборювання галасу на вулицях у Варшаві звернувся до головної дирекції Польського Радія з проханням, щоби всі розсильні стації в краю, на зразок закордонних, пригадували радіослухачам у вечірних годинах, що треба приглушувати голосники і замикати вікна. Радіові голосники бувають нічною порою дуже прикрі для сусідів, що хотять мати спокій. Кожний має право домагатися спокою від сусіда, а коли цей з тим не рахується, можна звернутись до поліційної влади, щоби взяла його в оборону. Винуватці наражуються на кару.

— **„Назар Стодоля" на екрані.** Одеська кінофабрика Українофільму накручує нову звукову фільму „Назар Стодоля" за сюжетом Т. Г. Шевченка. Сценарій написав Іван Кулик, перекрутивши сюжет песи на большевицький лад та зробивши з неї „соціяльно-клясову боротьбу бідняцького селянства та бідняцького козацтва з козацькою старшиною". Кохання козака Назара до Галі, дочки сотника, представлено як друторядний драматурґічний конфлікт. Широко використаний фолькльорний матеріял (пісні, поговірки, розповідь кобзаря тощо) послужив для сфальшування песи безсмертного автора. Музику пише М. Вериківський. Декоративне оформлення за рисунками В. Кричевського.

— **Згоріло 35 осіб.** У Вальпараісо (Чілі) згоріли будинки фільмового товариства „Яльо Хілена". Жертвою пожежі впало 35 осіб, що погибли у вогні. Крім того кільканадцять осіб попеклося. Шкоду обчисляють на 3 міліони пезос.

— **Жахлива пожежа в цирку.** В Хабаровську вибухла в ночі на 15 ц. м. пожежа в цирку, який до пів години згорів цілковито. Вогонь знищив увесь маєток цирку, інвентар, 13 коней, три верблюди, одного оленя і три медведі. Втрати обчисляють на пів міліона рублів.

— **Вистава „Мазепи" в Бофало.** Як повідомляють з Ню Йорку, на 15 і 16 ц. м. заповіджена в Бофало українська вистава опери Чайковського „Мазепа" в перекладі і перерібці д-ра Л. Цегельського. Виставою займається артист Дмитро Чутро. В першім акті сцена сварки з Мотрею перероблена на сварку за політику. Ансамбль взяли з Ню Йорку. Головні ролі мають грати тісамі артисти, що в давнішій виставі, але збільшено число сердюків і війська в історичних костюмах того часу.

— **31.640 студентів у Чехословаччині.** В чехословацьких вищих школах було минулого шкільного року 31.640 студентів. Чехословацькими громадянами було між ними 26.669 осіб. По національности було 20.556 чехословаків, 7.247 німців, 1.555 жидів, 953 мадярів, 479 руських, 142 поляків і 73 румунів. А де поділися студенти українці? Чехословацька статистика не хоче їх бачити, хоча є їх там кількасот.

— **Комуністка не може бути опікункою своїх дітей.** Судейський урядовець Роберт Гросман у Нюарку рішив, що пані Мейбел Ітоняка, яка дістала розвід від свого чоловіка, не може бути опікункою своїх власних дітей тому, що вона большевичка. Чоловік доказав, що його жінка не признає ніякої релігії і хоче в безбожности виховати свої діти. Це було теж причиною, чому чоловік вніс позов за розвід. Мамі вільно буде відвідувати діти, але якби вона схотіла намовляти їх до безрелігійности, вона втратить право їх відвідувати.

— **Експрес до північного бігуна.** Ігор Сікорський, американський будівничий літаків, обіцює збудувати вигідні літаки впродовж кількох найближчих літ, щоби везти подорожних на північний бігун або кудинебудь далеко на прогульку, хочби й до джунглів у центральній Америці. Подорож малаб тревати один тиждень, але за цей тиждень можна буде більше побачити, ніж нераз за рік. Щоби літак надавався до такої подорожі, він мусить бути вдвое так великий, як найбільший літак сьогодні. Сікорський думає, що найновіші літаки будуть мати крила такі, щоб у них можна помістити залогу, пакунки, а навіть і кабіни для подорожних.

— **Вулькан можна буде визискати для добрих цілей.** Журнал „Нешенел Джіоґрафікал Мегезін" містить довшу наукову розвідку про можливість використання вулькану Везувія в Італії. Цей вулькан вибухав за історичних часів тричі: в рр. 79, 1611 і 1906. За останнім разом учені докладно слідили за тим, звідки береться сила вибуху. Якщо вона походить просто із нутра землі, тоді годі з тим щось вдіяти. Але як є бічні тунелі, тоді можна буде їх розвертіти, причепити до них рури, які далиб силу пари, відповідну пускати фабрики в рух.

— **Ріжні вістки.** Румунський уряд рішив звільнити з румунських фабрик чужинних робітників, а на їх місце приняти місцевих безробітних. — На публичній ліцитації в Парижі продали недавно за 12.500 франків ґільотину, якою стято голову Людвикові XVI. — Совітський комісаріят шляхів звелів побудувати спеціяльні сальонові вагони для большевицьких достойників, уладжені з люксусом, якого не знали за царських часів.

З кіна.

КІНО „КАСІНО": *„Почалось від поцілунку"*.

Фільма-вефільм, а сальонова комедія, якої вартість лежить у психольоґічних нюансах, прегарнім, дотепнім діяльоґу, майстерній грі Джоан Кровфорд, що найшла собі прегарного, клясичної краси партнера Агірна. Молодий археольоґ, що ввесь час закоханий у розкопах мистецьких творів Геллади, надибує випадково розпещену, зіпсовану вибагами та грішми молоду міліонерку. Вона подобається йому, він їй, але їх вдачі, зацікавлення та духові потреби такі ріжні, що вони постійно не можуть порозумітись і ріжниці своїх поглядів і темпераментів доводять до гострих конфліктів. Для аматорів психольоґічних студій фільма дуже цікава.

КІНО „ХИМЕРА": *„Метрополітен"*.

Сценарій фільми написаний для найчільнішого сучасного барітона — Льоренса Тіббета. Тому акція „не рахується". Вона змальовує куліси оперного театру та суперництво завистних примадон, з яких одна, що не має голосу, але має міліонера-приятеля, засновує власний театр. Один із співаків стає його головним філяром і тим співаком є саме — Льоренс Тіббет. Фільма не дуже цікава, але її велика вартість — у співі Тіббета. Це чудовий, незрівнянний голос. Він співає три великі арії: з „Севільського Цирулика", „Кармен" (арія тореадора) та „Паяців" (прольоґ): слухати його, це дійсно насолода. Поруч із силою голосу — знаменита школа, легкість співу й одночасно першорядна гра, все складається на високу мистецьку вартість того великого артиста.

КІНО „АТЛЯНТІК": *„Ц. К. ВАЛЬС"*.

Це вже друга німецька фільма, яку бачимо про двох братів Штравсів. Сюжет запозичений з життєпису Йогана Штравса, трохи доповнений фантазією. Головний мотив — любов композитора до молодої дівчини, що мусить вийти заміж за нелюба міліонера. Композитор забуває про свою карієру та розвиток таланту і тільки думає про дівчину, яка його любить та з якою хотів би ввесь час бути разом. Щоб відтягти його від цих його заходів, його молодший брат і видавець музичних творів Штравса, роблять, що можуть. Дотепно виходить інтриґа молодшого брата Штравса при допомозі іншої дівчини. Фільма не має таких прикмет, як попередні на подібну тему; навіть музика в ній слабше аранжована. Знаменту комічну креацію дає Гербіґер. Штравса грає відомий берлінський співак, теж добрий артист Міхаель Бонен. Ті, що знають Лі Паррі як тужинку, довідуються, що це відецька.

ДИВОГЛЯДИ.

СОННА КОРОЛІВНА.

У Шикаґо спить уже пятий рік молода жінка Патриція Мек-Кюйр і тільки вряди-годи на кілька хвилин відкриває очі. Нічого не говорить і не розуміє того, що діється довкола неї. Лікарі не найшли способу розбудити її.

БЕЗСМЕРТНИЙ РЕВІЗОР.

У московській області їздить державними автами уповноважений відділу культурно-просвітної роботи при Центр. Комітеті Комуністичної Партії. Має він теж уповноваження від народнього комісаріяту. Зветься Данілов. Його завдання — зробити ревізію по бібліотеках і налаштувати у них працю. У совітській „Правді" (з 10. лютого) читаємо таке:

„У морозний січневий день перед новоузорською сільською бібліотекою зупинилось авто. З авта виліз столичний гість Данілов:

— Нехай прийде сюди управитель. Подайте катальоґ.

Принесли катальоґ.

— Лермонтов є у бібліотеці?

— Є.

— Викинути.

— Кого?

— Ясно кого — Лермонтова. Мопасан є?

— Є.

— Викинути. Гоголь є?

— Є.

— Викинути.

І з його наказу негайно викинули з бібліотеки ще Успенського та Щедрина. Книжки зв'язали в мішок і запечатали. Ревізор відїжджаючи, сказав до бібліотекаря:

— Повідомість зараз авторів, що їх книжки сконфісковані. Нехай вони візьмуть це за увагу при своїй дальшій праці".

Не знав навіть сарака, що Гоголь змалював 100 літ тому первовзір, який він наслідує!

ВІД УКИ ЛИП.

Масони.

Була в моїй родині тета Неля, яку ми, діти, кликали тоді „цьоця Нелька“. Стара панна і тільки тій обставині завдячувала, що ми не казали їй „бабцю“, хоч це їй по всім законам належалося. Від неї довідався я, що на світі істнують такі страховища, як масони.

Але до них пізніше.

Коли тета Неля хотіла когось документно знищити, видати йому якнайгірше свідоцтво, стискала старечі губи і шепотіла:

— Ух! Такий фармазон.

Це слово морозило мене, нагоняло в душу жах і малювало в моїй дитячій уяві страшну потвору, ні то чорта, ні вовкулака, одним словом: фармазона.

По фармазоні прийшла друга страшна назва: суфраган. Один дядько сказав другому „суфраган“ і за те лежав три тижні в шпиталі.

Але страх перед суфраганом був короткий, бо зараз при обіді витолкували мені, що це ні страшне, ні образливе.

Вкінці прийшло третє слово: масон.

Було воно так:

В один зимовий вечір зайшов до нас якийсь старший, елегантно одітий пан і позичивши („телеграфічно віддішлю отцю добродієві!“) 10 корон, зник на амінь.

Десь за тиждень-два тета Неля почала:

— Та то якийсь без совісти і без віри... Може навіть масон!

Це третє слово було вже далеко менше страшне. Цього масона я бачив на власні очі, їв з ним вечеру, слухав, як він „плете баналюки“, дивився як усміхається... А що взяв десять корон — Боже мій! — Може масон!?

В моїм понятті довший час задержалося дитяче враження, зустрічі з першим „масоном“, і колиб хто запитав був мене, що таке масон, я відповів би: грубий, елегантний пан, добре їсть, гарно оповідає і позичає на пропало гроші.

Прийшла ґімназія, тайні гуртки, Драгоманів, Дрепер (III. кл.!), „Легенда Млодей Польскі“ Бжозовського (IV. кл.) і Дарвін (V. кл.). Про масонів не читав нічого, але довідувався. Аж у VII. кл. дірвав якусь брошурку і з неї довідався бодай щось трохи. І тоді я був готовий вступити до якоїсь „Льожі Сходу“, „Білої Троянди“ чи іншої „Хризантеми“. Але ніхто мене не попросив і так лишилося до нині.

Пізніше не раз і не два стрічався з масонами. На жаль, тільки в пресі та балачках, а ніколи око в око. Казали, повідали, розказували, що „той ніби щось“, „тамтой здається щось якби“, але ніхто нічого певного. Відомо нам було, що масони мають великий вплив на політику держав, що наказують міністрам, диктаторам, королям, ба навіть фабрикантам зброї, але чи хто з українців там заліз — невідомо.

І нераз, серед воєнної завірюхи падало слово:

— Тільки масони моглиб... Але ми не маємо приступу...

А потім прийшла акція проти масонів: Італія, Німеччина.

Виходило: масони це жидівська, а в найліпшім разі соціялістична домена.

Мене це мало обходило, бо однако в нас масонів нема.

Аж прийшла цьогорічна літературна нагорода „Топіж'у“. І враз як гриби по дощі вродилися в нас масони.

Десь чоловік вчора ще з ним говорив, може й навіть випив, а нині...

Масони з трьох різних сторін: з Льондону, Парижа і Чернівець, масони доморослі і заграничні, масони явні і законспіровані, масони шкідливі і злочинні, масони, масони, масони!

Аж страшно!

Маю враження, що найменше девять десятих світової масонерії зголосилося в нашій Галичині. Не диво, що всюди вони залізли і всюди ведуть свою страшну, діявольську роботу.

Навіть у літературному жюрі.

Тільки одно мені дивне: Чому не нагородила повісти „1313“?-

Адже там П. Т. Люципер вийшов у дуже догіднім світлі!?...

Галактіон Чіпка.

Дописи.

СТАНИСЛАВІВ.

Дитяча вистава. Минулої середи відбулася у Станиславові заходом школи Р. Ш. ім. М. Шашкевича вистава Шутаєвського „Живі ляльки“. Всі ролі грали учениці й ученики школи Р. Ш. Вистава була добре підготована, декорації та строї робили дуже миле враження. Танок фей, приготований п. Бобінською, був теж дуже гарний. На салі повно молоді, яка слідкувала уважливо за всім, що йшло на сцені. Побажатиб, щоб Р. Ш. постійно давала такі дитячі вистави, чим безперечно привчить наше маленьке покоління шанувати театр і театральне мистецтво. Управа салі „Сокола“ повинна рішуче огрівати салю, бо на виставі не тяжко було за перестуду.

Станиславів іде вперед! Мин. суботи відбулися сходини ініціяторів „Організації українців м. Станиславова“, в яких взяли участь запрошені представники всіх середмість і всіх верств громадянства. По двогодинній нараді, в якій усі промовці висловлювались за оснуванням такої організації, вибрано тимчасову раду з д-ром Ю. Олесницьким, яка має занятись затвердженням у старостві статуту та скликанням І. заг. зборів. Організаторам слід зі широго серця побажати, щоб задуми їх якнайскорше зреалізувались і щоб нарешті громадянське життя у Станиславові набрало прикмет зорганізованости та єдности. Маємо повну надію, що хвилеві непорозуміння, які трапилися вже на перших сходинах, тимчасова рада усуне і докаже, що нова організація обійме дійсно в своїх рямцях громадян без ріжниці клясової приналежности та політичних поглядів. Б. Л.

Вистава на Бельведері. Мин. неділі відбулась на найрухливішому передмісті Бельведері вистава аматорського гуртка чит. „Просвіти“, що відіграв комедію Кропивницького „Пошились у дурні“. З виконавців роль на перше місце вибився Клюєнь (Кукса), який поза деякими шаржуваннями, особливо в рухах, був дуже добрий і місцями грав як професійний актор. Добрий теж був Апостолюк (Нечипор), але він при кінці занадто шаржував. Дуда (Антін) був на місці, хоч рухи рук ще у нього не опановані; Пуйда (коваль) не створив одноцілого типу; Ясінський (писар) поправний; аматор у ролі Василя дуже слабонький. Бриндзеївна (Оришка) й Фуриковичівна (Горпина) добрі, перша має дуже симпатичний голос. Гуртові сцени вийшли назагал слабше. Орхестрою дириґував дир. Ворончак; вона ще покищо дуже слаба. Декорації п. Бабія як на аматорський гурток, зовсім гарні. Публики дуже багато, була навіть інтелігенція з міста.

Забава на Р. Ш. В суботу 22. лютого ц. р. у салях „Сокола“ уладжує Р. Ш. великі вечерниці, на які вибирається багато громадян. Це останні вечерниці в цьому карнавалі. Дохід призначений на вдержання шкіл Р. Ш., тому саля „Сокола“ буде певно повна. Б. Л.

Найбільшим ворогом здорового родинного життя є для народу шинки, які відчужують батька від родини та рівночасно ослабляють джерела прожитку. — (Я. Дуб.)

Українське Протиалькогольне Товариство „Відродження“.

САМБІР.

Загальні Збори Т-ва „Плай“. Дня 10. ц. м. відбулися загальні збори філії туристично-краєзнавчого Т-ва „Плай“. Це одно з наймолодших товариств у Самборі і тому не дивно, що зацікавлення громадянства цим товариством мале. Доказом цього було мале число приявних на зборах. Т-во проявляло свою діяльність у трьох секціях: 1) прогульковій, 2) відчитовій, 3) спортовій. Найрухливіша була спортова секція, при якій повстала одна з найкращих у краю дружина відбиванки. Мало уваги звертало Т-во в минулому році на туристику і краєзнавство. В дискусії забирали голос: д-р А. Княжинський і мгр А. Сілецький. Оба промовці звертали увагу на необхідність закупна та улаштування в Самборі українського спортового майдану і централізування українського спортового життя в підокрузі Українського Спортового Союзу. З цею метою заг. збори припоручили новому Виділові нав'язати взаємини з руханковим Т-вом „Сокіл“ у Самборі і повести між членами інтенсивну збірку фондів на український спортовий майдан у Самборі. Виділ вибрано в незмінному складі з д-ром В. Гукевичем у проводі.

Клюб радних українців при Повітовій Раді у Самборі. По самоуправних виборах у Самбірщині вибрано членів Повітової Ради. Цей вибір, як і самоуправні вибори у Самбірщині, випали для українців фатально, бо на 31 радних ввійшло до Повітової Ради лише 9 українців. А відомо, що населення самбірського повіту у великій більшості українське. Дня 10. лютого ц. р. зійшлися всі радні українці у домівці філії „Сільського Господаря“ й оснували „Клюб радних українців“ при Повітовій Раді з метою солідарного виступу на терені П. Р. та гідної оборони господарських і культурних інтересів українського населення самбірського повіту. Головою клюбу вибрано адв. д-ра М. Галущинського зі Самбора, господарські справи доручено інж. Марковському зі Стрільбич і В. Футалі, солтисові з Берегів, освітні о. М. Ільницькому з Блажова, правні радн. Ів. Козбурові зі Самбора. Одночасно принято резолюцію з домаганням до Повітового Виділу, щоби дав підмогу Філії „Сільського Господаря“ в Самборі, якої інструктори поширюють господарську культуру між населенням повіту, а Т-во не має на цю акцію відповідних фондів.

Закінчення карнавалу у Самборі. Дня 15. ц. м. відбулися у салях „Бесіди“ вечерниці „Рідної Школи“ і Взаїмної Помочі Українського Вчительства. Дня 22. лютого відгуляє громадянство Самбора й повіту „Останню Карнавалову Ніч“, яку уладжують студенти Самбірщини. Слід завважити, що половину доходу призначили студенти на будову Українського Народнього Дому в Самборі.

ПЕРЕМИШЛЬ.

Загальні Збори „Української Бесіди“. Виділ „Української Бесіди“ відбув Загальні Збори дня 6. ц. м. у залі своїй домівці. На 101 членів прибуло ледви 38. Виділові в останньому році вдалося вивязатися з довгів та уладити кілька вечорків для членів. Товариського життя виділ не міг був наладнати, хоч робив великі зусилля. Дивна справді байдужість наших навіть чолових громадян до культурного гуртового життя. Ніодного священика, ніодного професора української ґімназії — ні, цього не годні ми назвати байдужністю, це вже свідома дезерція. Як інакше виглядає це товариське життя от хочби по наших свідоміших селах! І платить людина членську вкладку (очевидно нарікаючи!), і скочить раз два на місяць прочитати часопис, а до гурту не пришкодить. Ходить самотнє і нарікає, що не розуміє теперішнього життя. Жінок було дві. Збори рішили обнизити членську вкладку, щоб таким чином ширшим кругам уможливити членство. Виділ вибрано в тому самому складі.

Дитяча вистава. Т-во охорони дітей та опіки над молодю уладило 12. лютого ц. р. в 4-ій год. попол. в салі Народнього Дому дитячу виставу, з програмою: 1) При ялинці; 2) Діти в Ісуса; 3) Наш вертеп; 4) Свят-Вечір на селі. Артистами були маленькі діти з Захоронки. Грали, як старі, то ліктем один другому підповість, то за носик потягне, щоб сусід краще ролю пригадав, то очима матусі по салі шукав. Словом: мистецька атмосфера між найменшими, радісний сміх на кріслах. П. Малахівна й добр. Котисова вложили дуже багато праці в підготову вистави, але... публики було обмаль. Наші чолові передові й визначні громадяни знехтували виставу й не прийшли. Ох! Інтелігенціє города Перемишля, який вузенький у тебе круг зацікавлення! І ще опісля дивуєшся, що ті сірі робітники, ті пп. Котисові й Малахівні зневіряються... о. й.

Зміна адреси 1 зол. Можна присилати почтовими марками.

Спорт.

ГАКІВКОВІ ЗМАГАННЯ ЗА МИСТЕЦТВО А-КЛ.

Чорні — Україна 3:1 (2:0, 0:0, 1:1).

В середу 19. ц. м. в год. 7-ій вечором відбулися гаківкові змагання між цими дружинами за мистецтво А-кляси на грищі Л. Т. Л. Україна виступила в такому складі: воротар: М. Скрипій; оборона: В. Лисик і Р. Дицьо; напад: Ю. Лішинський, О. Мільчик і Р. Марпинець; запасний напад: М. Бубела, А. Мароцький і Т. Проць. Змагання йшли весь час під знаком переваги Чорних, мистців у гаківці Польщі. Одначе змагуни України грали дуже жертвенно. Єдині ворота для України здобув Р. Дицьо у першій половині третьої терції. Чорним удалося в другій половині третьої терції здобути треті ворота і таким чином підвищити свою виграну. Зпоміж грачів України О. Мільчик був учора слабший, як звичайно. Гра стояла на високому рівні і була ведена фер. Видців коло 200 осіб. Суддював п. Сабінський.

Погонь — Лехія 1:0 (1:0, 0:0, 0:0).

Змагання за мистецтво А-кляси. Ворота для Погоні здобув Красуський. Видців коло 300, суддював п. Раніш.

Лехія — Тім України, А. З. С. і Гасмонеї.

У пятницю 21. лютого ц. р. в год. 7-ій вечором відбудуться на грищі Л. Т. Л. при вул. Пелчинській товариські змагання Лехії з дружиною комбінованою з грачів України, А. З. С. та Гасмонеї. Дохід призначений на зимову допомогу бездомним. Підчас перерв будуть писуватися фігуровою їздою відомі совгарі Львова.

ЛЕЩЕТАРСЬКІ ЗМАГАННЯ В ГІНЦЯХ.

Заповіджені змагання в гінцях відбудуться в неділю 23. ц. м. Збірка змагунів в год. 10. Рано коло читальні „Просвіти" у Винниках. Старт в год. 4.

Відїзд поїзду зі Львова з гол. двірця в год. 9.30, з личак. двірця в год. 9.45.

ПРОГУЛЬКА ДО ВИННИК.

В неділю 23. ц. м. відбудеться лещетарська прогулька до Винник. Збірка учасників в год. 8.30 у личаківському парку біля памятника Гловацького.

СПОРТ ЗА КОРДОНОМ.

Швеція — Польща 3:2 (2:1, 1:1, 0:0).

У вівторок вечором відбулись у Гамбургу міждержавні гаківкові змагання між репрезентаціями Швеції і Польщі. Перемогли шведи. Видців коло 10.000 осіб.

ПЕРЕРВАЛИ САНКОВІ ЗМАГАННЯ ЗА МИСТЕЦТВО ЕВРОПИ.

У вівторок почалися санкові змагання за мистецтво Европи на олімпійськім торі у Гарміш-Партенкірхен. У першім бігу одинок перше місце між мужчинами здобув австрієць д-р Шайнфлюґ у часі 1:28.9, зпоміж жінок перше місце заняла німкиня Текля Расп у часі 1:34.2. Змагання перервали тому, бо через відлигу санковий тор нездатний до вжитку. На конференції представників всіх держав, які беруть участь у цих змаганнях, рішили уневажнити ці два біги і відложити змагання за мистецтво до чергового року.

З ВІДЕНСЬКОЇ ЛІГИ.

По мечевих змаганнях у минулу суботу й неділю стан віденської ліґи такий: Перше місце заняла Адміра, яка на 13 змагань виграла 11, одні ремісувала, одні програла і здобула 23 точки. Далі Але Вієнна, яка здобула 19 точок; 3) Рапід 17 точок; 4) Ф. Ц. Він 15 т.; 5) Вакер 14; 6) Лібертас 13; 7) Вінер Спортклюб 13; 8) Австрія 10; 9) В. А. Ц. 9; 11) Гакоаг 8 і 12) Фльорідсдорфер А. Ц. 6 точок

Нові книжки й журнали.

ЖУРНАЛИ:

ШЛЯХ НАЦІЇ, місячник української національної політики і громадського життя. Львів, лютий 1936. Р. II. Ч. 2. Зміст: Роберт Пільоті: Виховна ціль держави. — Сергій Хруцький: Православна церква в Польщі. — Роман Олесницький: Монархія функціонує. — Пер А. Ґусто: Тухачевський. — Гриць Гладкий: Нецікаві речі. — Н. Порай: Український імперіялізм. — Зенон Пеленський: Політика УНДО є правильна. — Рецензії. — Культура й наука. — Українська політична хроніка. — Міжнародні справи.

РІДНА ШКОЛА, ілюстрований часопис для всіх. — Львів, 15. лютого 1936. Р. V. Ч. 4. Зміст: Лев Ясінчук: Національна данина Рідній Школі. — Франц Коковський: Михайликові на спомин (фейлетон). — Доповнюючі курси у всел. школах Р. Ш. — Ст. Сірополко: Новий навчальний плян у школах на Совітській Україні. — Д-р П. Білянюк: Добрі й лихі діти. — Доріст Рідної Школи. — Повітова інструкційна нарада делегатів сільських кружків Р. Ш. львівського повіту. — З життя Рідної Школи. — Ріжні вісти.

ВОГНІ, ідеольоґічний журнал нового покоління. — Львів, січень-лютий 1936. Р. VI. Ч. 5—6.

ТРИЗУБ, тижневик. Париж, 16. лютого 1936. Р. XII. Ч. 7.

Листування Редакції.

„Чорний Крук". У суботу 22. ц. м. будьте найпізніше до год. 6. вечір у Львові на місці, бо потрібна леґітимація.

При зміні адреси просимо подавати й стару адресу.

ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакція не відповідає.

Театри.

Український Мол. Театр. „Заграва".

Серафинці:
21. II. Дума про Нечая.

Городенка:
22. II. Дума про Нечая.

Стецева:
23. II. Дума про Нечая.

Український Нар. Театр ім. І. Тобілевича.

Східниця:
21. II. „Лев в Абісинії".
23. II. „Гори говорять".

Великий Міський Театр.

Пятниця, 21. II. год. 8. веч. Аб. 10. „Трафіка пані генералової".

Субота, 22. II. год. 8. веч. Аб. 10. „Пер Ґінт".

Неділя, 23. лютого, год. 3.30 попол. „Пригода в Гранд Готелю" з І. Кульчицькою.

Театр Ріжнородностей.

Субота, 22. II. год. 8. веч. Аб. 11. „Трафіка пані генералової".

Кіна.

АПОЛЬО: „Каріера" з Мартою Еґерт.
АТЛЯНТИК: „Ц. К. вальс".
ВАНДА: „Смерть відпочиває", „Створена для цілування".
ҐРАЖИНА: „Кохай тільки мене".
КАСІНО: „Почалося від цілунку" (Джон Крефорд).
КОЛІСЕЙ: „Капітан Сорель і син", ревія „Усміх Колісею".
КОПЕРНИК: „Катеринка" (Фр. Галь).
МАРИСЕНЬКА: „Збігдець із Яви".
МІРАЖ: II шампанська ніч", Ясновидець-телепат.
МУЗА: „Сон літньої ночі" на осн. Шекспіра.
ПАН: „Фліп і Фляп як індійські піхотинці", „Віденські ночі".
ПАКС: „Тунель".
ПАЛЯС: „Дівча з Будапешту".
РАЙ: „Додик на фронті" (Дима).
СВІТ: „Пісня козака".
СТИЛЬ Е: „Весільна ніч" (з Анною Стен) і ревія „Кохаймося!"
ТЕНЧА: „Пані та шофер" віденська комедія.
ТОН: „Зов диких".
УТІХА: „20.000 літ у Сінг-Сінг" і ревія.
ХИМЕРА: „Метрополітен" (з Льоренсом Тибетом).

ФОТОПЛЯСТІКОН.
(пл. Марійська 5.)

Тироль.

Закордонне радіо.

Пятниця, 21. лютого 1936

Відень (506,8) 10.20 Сцени із Шіллерового „Валенштайна" для дітей, 12.00, 13.10 Концерт, 15.20 Бетовен: Тріо на два обої і трубку, 16.00 Оп. попурі, 17.30 Концерт, 19.45 Симф. концерт, **Берлін** (356,7) 12.00 Музика, 20.30 Концерт, **Кельн** (455,9) 16.00 Весела програма, **Ляйпціґ** (382,2) 16.30 Танки 17-го століття, 18.00 Веселі мельодії, **Мінхен** (405,4) 12.00 Орхестра, 13.15 Концерт, **Будапешт** (549,5) 12.00 Фортепіян, 13.00 Сальонова орхестра, 17.00 Циганська капеля, 18.30 Арфа, 19.20 „Азра" опера Залер-Сепа, **Кошиці** (259,1) 12.35 Орхестра, 18.00 Для Закарпаття, 19.55 „Живемо в 2000-ому році" кабарет, **Мілано** (368,6) 17.00 Трансм. з Академії св. Сесилії, 21.00 Симф. концерт, **Париж** (1648) 18.30, 19.30 Симф. музика, 21.45 Концерт, **Прага** (470.2) 16.10 Військ. музика, 19.55 Комедії та ляльки — вес. вечір, 21.00 Орхестра, **Рим** (420,8) 17.00 Концерт (арфа), віоліна, 20.35 Оперетка.

Субота, 22. лютого 1936.

Відень (506,8) 12.00, 13.15 Концерт, 15.15 Діточа сцена: „Відважний кравчик" комедія в III. діях, 18.15 Нар. пісні, 19.25 Вечір оперет „Відень вночі" К. Ліндава, „Сальон Піцельберґер" Офенбаха, **Берлін** (356,7) 14.15 Музика, 19.00 Шуман: Три романси, на обой і форт., 20.10 Орх. музика, **Кельн** (455,9) 16.00 Веселе популудне, 20.10 Король вальса „Ніч у Венеції", **Ляйпціґ** (382,2) 18.15 Нар. танки 20.10 Танцюючі сніжинки (спів, хор, орхестра), 22.30 А завтра неділя — вес. програма, **Мінхен** (405,4) 15.15 Енріко Майнарді, спів, 18.40 Спів на сопран, **Білгород** (437,3) 18.15 Концерт, 20.00 Нар. пісні, 20.30 Орхестра, 21.10 Фраґменти з оперет, **Будапешт** (549,5) 12.05 Орхестра, 13,30 Хор, 17.00 Едита Фараді грає на фортепіяні, 20.30 Анна Утрі співає мадярські пісні в супр. циг. орх., 21.50 Концерт орх., **Кошиці** (259,1) 18.00 **Для Закарпаття**: Оповідання для молоді, Іванчов: „Вибори війта" вес. скеч. 20.25 Мельодії півн. народів, **Мілано** (368.6) 17.15 Орхестра, 20.35 „Хитра вдова" ком. К. Гольдонія, 21.55 Концерт віол. Арріґа Серата та піяніста Сандра Фуґи, **Париж** (1648) 20.30 Діяльоґ, 20.45 Альф. Міссе, 21.00 Мельодії, 21.45 Концерт, **Братислава** (298'8) 20.00 Розривковий концерт, 20.40 „Цілунок кохання" оп. Провазніка, **Рим** (420,8) 17.15 Орх. концерт, 20.35 „Затоплений дзвін" оп. Респіґія.

Львівське радіо.

Пятниця, 21. лютого 1936.

6.30 Раньшня авдиція, 7.55 Трохи інформацій, 8.00 Авдиція для шкіл, 11.57 Сиґнал часу, 12.03 Полудневий денник, 12.15 Для ст. дітей: „Прошений обід" обр. Венедикта Герца, „Байки" Ляфонтена, Гисоньки, 13.20 Концерт камер. орхестри, 13.25 Домашнє господарство, 13.30 З ринку праці, 13.35 Легка музика з гр. пл., 15.15 Експорт, 15.20 Біржа, 15.30 Мусорґський: „Образці з вистави" з гр. пл., 16.00 Гутірка для хорих, 16.15 Концерт орх., 16.45 Зимова казка, — оповідання для дітей, 17.00 Відчит: Польські скарби, 17.15 Хвилина поезії: Поезії Святополка Карпінського, 17.20 Брамс: Квартет г-моль оп. 25. 17.40 Спортовий порадник, 17.50 Спів. ресітель Юр. Чаплицького в супр. форт., 18.20 Програмова скринька, 18.30 Суспільна хвилина, 18.35 Ґріґ: „Еротик" із гр. пл., 18.40 Фейл.: Містер Піквік має сто літ, 18.55 Реклям. концерт, 19,05 Спортові вістки, 19.10 Сніговий комунікат, 19.15 Бюро студії розмовляє зі слухачами, 19.30 Симф. концерт, 21.50 Технічна скринька, 22.10 Маріян Рудніцький: Суїта танків і мельодій, (Шлемінська, Поплавський, Міхаловський, хор, орхестра), 22.40 Спортові вістки, 22.45 Танк. музика.

Субота, 22. лютого 1936

6.30 Раньшня авдиція, 7.55 Трохи інформацій, 8.00 Авдиція для шкіл, 11.57 Сиґнал часу, 12.03 Полудневий денник, 12.15 Огляд жіночих видань, 12.25 Стилізований танок, гр. пл., 13.23 Домашнє господарство, 13.30 Концерт бажань, 14.30 Концерт орх., 15.00 Образець: „Одинак", 15.15 Польська морська торговля, 15.20 Біржа, 15.30 Концерт солістів, 16.00 Лекція фр. мови, 16.15 Театр Уяви: „Історія горіха Кракатука та княжна Піраліпати", для дітей, 16.45 Вся Польща співає, 17.00 „З гостиною серед сирен" репортаж із Гдині, 17.15 Новини з гр. пл., 17.45 Салямандра, 17.50 Легка музика з гр. пл., 18.25 Розвязка музичної загадки, 18.40 Сільва рерум, 18.45 Віольончелевий ресітель, 19.00 Книжки, яких не читають, фейлетон Т. Голендера, 19.20 Реклям. концерт, 19.35 19.40 Спортові вістки, 19.50 Актуальна гутірка, 20.00 Легка й танкова музика, спів, 20.45 Вечірній денник, 20.55 Із сучасної Польщі, 21.00 Пісні в житті села, 21.10 У роковини уродин Шопена (22. II. 1810), спів, симф. орх., 22.15 Мала фільм. академія: „Його велике кохання" (з участю Ярача, Желіховської), 22.30 Весела пісонька — гр. пл., 23.05 Танк. музика, орх.

✝

У ОСМІ РОКОВИНИ СМЕРТИ
бл. п. АННИ З ПЕТРИНІВ
ОЛЕКСИШИНОВОЇ
Найдорожчої і ніколи Незабутої Мамці та Бабці, дружини бл. п. о. Михайла, укр. кат. пароха Суховолі пов. Броди, відправиться Заупокійна Служба Божа з панахидою в суботу дня 22. лютого ц. р. в год. 7.20 рано в архикатедральній церкві св. Юра у Львові.
Діти і внуки.

БІРЖА.

ГРОШІ.

Долар у Львові у приватних оборотах 5.22—5.24.

Нім. марка 1·45—1·55, фр. франки 34.90 35·10, шв. франки 172.50—173·25, фунти стерлінґи 26·15—26·30, австр. шілінґи 99.00—101.00, чеські кор. 19.50—20.00, рум. леї 26.00—28.00, італ. ліри 32.00—35.00.

Золото: Доляри 9.02—9.06, Рублі 4.75—4.85, Фр. франки 34.50—35.00, Корони 36.40—37.00, Дукати 83.00—83.80; 1 грам золота 5.93.

Срібло: Корони 0.25, Рублі 1.30, Фльорени 0.70; 1 гр. срібла 7—8 сот.

ЦІНИ „МАСЛОСОЮЗУ".

„Маслосоюз" повідомляє, що в дні 20-го лютого ц. р. кооператива платив за: льоко Львів.

1 кг.	масла десерового бльокового без опакування . .	2·70 зол.
1 кг.	масла десерового в бочках враз з опакуванням	2.74·50 „
1 кг.	масла дес. експорт. враз з експортовим опакуванням дає зачет по . . .	2·75 „
1 л.	молока від 11. І. 1936	0·15 „
1 л.	сметани	0·75 „
1 к.	яєць	3·30 „

Тенденція на масло, молоко, сметану та яйця сильна.

Маслосоюз повідомляє, що від 20. II. ц. р. платить своїм доставцям за 1 кг. живої ваги птиці льоко подвіря птахоубійні „М. С." у Львові, (вул. Декерта ч. 4):

Курки мол. товсті без остріг І. кл.	1·05 зол.
Курки товсті з острогами І. кл.	0.95 „
Індики, індички товсті І. кл.	1.05 „
Пантарки товсті І. кл.	1.15 „
Качки товщені І. кл.	1.05 „

Приймає кури, качки, індики й пантарки в необмеженій кількости.

Птицю негодовану приймає по дешевшій ціні.

Приймає нових доставців.

Д-ра ЕТКЕРА ЗМІЦНЕНИЙ
Dr. Oetkera wzmocniony Cukier Vanillin
Цукор „Vanillin"
Представник: Вольфром і Розенкранц Львів, Пілсудського 11.

МЕШКАННЯ

ШУКАЮ умебльованої кімнати з утриманням при інтеліґентній родині у Львові (найкраще в середмісті) від 28. лютого ц. р. Ірина Стецик, Борислав, Вольського 35 1555 1—

3 КІМНАТИ, передпокій, кухня, комфорт від 1. березня до винайму, вул. Длуґоша 35. 1560 1—

ШУКАЮТЬ ПРАЦІ

ГОТІВКОЮ зложать жадану кавцію молоде подружжя бездітне, морально релігійне, тверезо працьовиті за отримання ліпшої дозорчівки дому. Безпосередньо від господаря. Зголошення в Адміністрації під „Готівка". 1558

ДОХОДЯЧА, інтеліґентна шукає заняття: догляд немічних, куховарство, шиття. Зголошення до Адміністрації під „Марія". 112

РІЖНІ

НА КАРНАВАЛ убрання візитові, смокінґові, фракові позичаємо. Ціни низькі. Коллонтая 10. Тел. 215-37. 1074 66

САЛЬОН КОРСЕТІВ „Гелена" виконує на підставі найновіших моделів. Львів, Городецька 5. І. п. 1569 1—4

ОГОЛОШЕННЯ.

Повний Новий Збірник
найкращих мельодій у часі великодних свят:
Христос воскрес; Ангел вопіяше; Плотію уснув; Воскрес Ісус от гроба — великий вибір на хор міш. і муж.
Партитура з почтою 5 зол.
ГРИГОРІЙ БАРАНОВСЬКИЙ
Kraków, Wiślna 11. 1133 2-

ПРОСИМО КУПУВАТИ ТІЛЬКИ У ФІРМАХ, ЯКІ ОГОЛОШУЮТЬСЯ В НАШОМУ ЧАСОПИСІ ТА ПРОСИМО ПОКЛИКУВАТИСЬ НА ОГОЛОШЕННЯ.

За редакцію відповідає Олександер Костик. Видає Видавнича Спілка „Діло". З друкарні Вид. Спілки „Діло". Львів, Ринок 10.